

Dějepis se učí pomocí filmů i besed. Podle historiků je to dobře

Marcela Jurková, Hospodářské noviny, 22.11.2012

Školství

Komunistický seriál Třicet případů majora Zemana určitě nepatří do zlatého filmového archivu, může být ale dobrým materiálem pro učitele dějepisu. Jak vyplynulo z průzkumu zaměřeného na výuku moderních dějin, učebnicová fakta jsou důležitá jen pro sedm procent učitelů.

Drtivá většina dějepisářů žákům radši ukazuje hrané filmy, sází na besedy s pamětníky nebo na vlastní projekty spojené s pátráním po jejich osudech.

"Základní bod, ze kterého se při výzkumu vycházelo, byl stav v roce 1995. Tehdy jsme měli k dispozici výzkum Mládež a dějiny, který patřil k nejrozsáhlejším v Evropě. Tehdy probíhala výuka tak, že učitel diktoval zcela konkrétní text přímo do sešitu.

Nyní už ve většině případů takto výuka neprobíhá," říká vedoucí výzkumu z Ústavu pro studium totalitních režimů Vojtěch Ripka.

Autorem výzkumu je agentura Factum Invenio, ptala se celkem 1600 učitelů základních a středních škol.

Z výzkumu také vyplývá, že nejvíce se dějepisáři v moderních dějinách věnují roku 1968, událostem kolem listopadu 1989 a případně heydrichiádě, odsunu sudetských Němců či každodennímu životu v období normalizace.

Stranou zájmu zůstávají naopak dějiny Romů na území bývalého Československa, kolektivizace českého zemědělství nebo konflikty na území bývalé Jugoslávie.

"V mnohem větší míře pouští učitelé do výuky i historické hrané filmy, dokumentární filmy, rozhlasové pořady, rodinné fotografie, dobová umělecká díla a podobně, takže výuka je mnohem pestřejší a mnohem méně direktivní," konstatuje Ripka.

Daleko víc se podle něj kantoři snaží naučit děti vyhledat a zpracovat informace, vyjádřit a obhájit názor a vést smysluplnou diskusi.

Podobný názor má i vojenský historik Eduard Stehlík, který se specializuje na období heydrichiády. "Máme čtyři děti, takže mohu srovnávat. Nedávno mi dcera řekla, že si měli ve škole vybrat, které období chtějí zpracovávat, tak si vybrala moje téma. Jenže než k ní doputoval list s nabídkou, bylo už u období heydrichiády sedm jmen. Děti historie zajímá, ale musí k ní dojít zajímavou cestou," myslí si historik.

Jenže na to podle průzkumu nemají učitelé dost času. Čtyřiašedesát procent z nich se domnívá, že by se moderní dějiny měly učit více než dnes. Průměrně kantoři věnují výuce tohoto období 28 hodin ročně.

Lidem z Ústavu pro studium totalitních režimů se to ale málo nezdá. "Odpovídá skoro polovině prostoru věnovaného dějepisu v jednom roce," dodává analytik Ripka.

Historici z ústavu také připravili metodiku, jak by měli učitelé moderní dějiny učit. Fotky či ukázky z filmů jsou její součástí. "První reakcí učitelů, kteří se s našimi pomůckami setkávají poprvé, je úžas a poté velké nadšení. Tato metoda má totiž obrovskou přidanou hodnotu v

motivaci žáků. Aktivizuje je a přirozeně vybízí ke kladení otázek," tvrdí Jaroslav Pinkas ze skupiny vzdělávání ústavu.

Učitelé mnohem více ukazují historické filmy, fotky či dobová umělecká díla. Výuka je pestřejší. Vojtěch Ripka Ústav totalitních režimů

ROZHOVOR S VOJTĚCHEM RIPKOU Z ÚSTAVU TOTALITNÍCH REŽIMŮ ČTĚTE
NA: zpravy.hned.cz